

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 19 czerwca 2015 roku **powódka M. G.** reprezentowana przez pełnomocnika – radcę prawnego J. B. (1) wnosila o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 76.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia na podstawie art.448 k.c. w związku z art.24 § 1 k.c. z uwagi na śmierć syna , zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania sądowego , w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 złotych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa . **(k. 4-6)**

W odpowiedzi na pozew z dnia 28 lipca 2015 roku pełnomocnik pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. – radca prawny Ł. W. wniósł o oddalenie powództwa , zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu , w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych .

Pozwany podnosił , iż wypłata dalszej sumy tytułem zadośćuczynienia na rzecz powódki jest bezzasadna gdyż pozwany wypłacił już kwotę 14.000 złotych na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia decyzją z dnia 28 kwietnia 2015 roku , nadto decyzją z dnia 7 listopada 2005 roku pozwany dokonał wypłaty na rzecz powódki kwoty 20.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania . Kwoty te w ocenie pozwanego rekompensują w całości żądanie powódki i w pozostałym zakresie powództwo winno zostać oddalone. **(k. 15-25)**

Ostatecznie na rozprawie w dniu 30 października 2015 roku pełnomocnik powódki poparł powództwo w formie zaprezentowanej w pozwie .

Pełnomocnik pozwanego wniósł jak dotychczas.

(dowód: nagranie audio-video z dnia 30 października 2015 roku stanowiska stron postępowania 00:11:06-00:11:09 **k. 100, 101)**

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 września 2004 roku w miejscowości S. K. N. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób , że jadąc jako kierujący samochodem marki P. o nr rej. (...) , popełnił błąd w technice i taktyce jazdy polegający na tym , że na prostym odcinku drogi kontynuował jazdę nie mając widoczności drogi po olśnieniu go światłami pojazdu nadjeżdżającego z przeciwna , w wyniku czego doprowadził do potrącenia poruszających w tym samym kierunku , kierujących rowerem A. G. i T. P. .

Na skutek doznanych obrażeń A. G. zmarł na miejscu zdarzenia.

Sprawca zdarzenia wyrokiem Sądu Rejonowego Wydziału Karnego w R. z dnia 18 maja 2005 roku został uznany winnym popełnienia czynu z art. 177 § 1 i 2 kk i w związku z art. 178 § 1 kk i art. 11 § 2 kk .

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Radomsku wydany w sprawie o sygn. akt II K 167/05 w załączeniu)

Pojazd sprawcy szkody w dacie wypadku był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń .

(okoliczność bezsporna)

Powódka M. G. reprezentowana przez (...) S.A. pismem z dnia 31 marca 2015 roku zgłosiła stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna i strona pozwana decyzją z dnia 28 kwietnia 2015 roku przyznała powódce zadośćuczynienie w kwocie 14.000 złotych .

Decyzją z dnia 7 listopada 2005 roku pozwany dokonał wypłaty na rzecz powódki kwoty 20.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej po śmierci syna.

(**dowód** : pismo (...) S.A. z dnia 31 marca 2015 roku i decyzja pozwanego z dnia 28 kwietnia 2015 roku w aktach szkodowych (...) -02 **k.41-43 , k.65**)

Syn powódki był pierwszym i długo oczekiwanym dzieckiem , nie sprawiał problemów wychowawczych i dobrze się uczył . W chwili śmierci miał 16 lat. Powódka spędzała wolny czas z synem , chodziła z nim na wspólne spacer , brała udział w przejażdżkach rowerowych . A. G. pomagał rodzicom w pracach w gospodarstwie domowym i rolnym , nie sprawiał problemów wychowawczych i uczył się bardzo dobrze . Śmierć syna była dla powódki traumatycznym przeżyciem , biorąc pod uwagę okoliczność , że powódka była na miejscu zdarzenia i tam dowiedziała się o zgonie syna . Od śmierci syna minęło jedenaście lat , a pamięć o nim jest wciąż „żywa ” , ciągle wracają wspomnienia , powódka często bywa na grobie u syna , zapala znicze i składa kwiaty , często płacze.

Po śmierci syna powódka zmuszona była korzystać z pomocy medycznej lekarza psychiatry , przeszła załamanie i stosowała lekarstwa . Powódka stała się bardziej opiekuńcza w stosunku do córki jednakże ból w sercu jej pozostał .

(**dowód** : nagranie audio- video z dnia 2 września 2015 roku zeznania świadka S. G. 00:03:18- 00:17:42 **k. 80, 80v., 82** , nagranie audio -video z dnia 30 października 2015 roku zeznania powódki 00:01:36-00:10:50 **k. 99,100,101**)

Powódka na skutek śmierci syna doznała **6 % uszczerbku na zdrowiu** , który to uszczerbek można przypisać depresyjnej reakcji po stracie syna . Odnośnie cierpień psychicznych należy stwierdzić , że były one znaczne równoważne z dwumiesięczną niezdolnością do pracy oraz kilkumiesięczną częściową niezdolnością do pracy. Obecnie dochodzi do epizodycznych przykrych wspomnień.

(**dowód** : opinia sądowo-psychiatryczna lek. med. J. B. (2) **k. 89-91** , opinia uzupełniająca **k.103**)

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się na dowodach w postaci przywołanych powyżej dokumentów, stanowiących w istocie akta szkodowe, zeznań powódki oraz świadka S. G. .

Powyższe zeznania są wiarygodne, spójne, rzeczowe i brak jest podstaw do podważenia ich wiarygodności. W swoich zeznaniach powódka oraz przesłuchany w charakterze świadka – S. G. opisali jakie relacje łączyły powódkę ze zmarłym tragicznie synem A. G. oraz jakie skutki dla jej dalszego życia miała utrata osoby najbliższej – syna.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd uwzględnił także opinię biegłego psychiatry powołanego na okoliczność ustalenia stanu zdrowia psychicznego powódki po śmierci syna jak i w chwili obecnej . Powyższa opinia, w której biegły ocenił stan psychiczny i emocjonalny powódki po tragicznej śmierci syna oraz wpływ tegoż wydarzenia na jej dalsze życie i stan zdrowia, jest na tyle kategoryczna i przekonująca, że wystarczająco wyjaśnia zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych. Nie została także skutecznie podważona przez żadną ze stron procesu dlatego też stanowiła podstawę do ustalania wysokości zadośćuczynienia na rzecz powódki .

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Zgodnie z treścią art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia (§1).Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2).

Istota ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikająca z art. 822 k.c. sprowadza się więc do tego, że w sytuacji zaistnienia szkód określonych w § 2 tego przepisu, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia odszkodowania

osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za te szkody ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej reguluje natomiast ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124 poz. 1152).

W świetle art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, który stanowi *lex specialis* do art. 822 § 1 k.c., z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym obowiązani są do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Zgodnie natomiast z art. 35 cytowanej ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

W dacie zdarzenia posiadacz pojazdu, który spowodował wypadek komunikacyjny, był objęty ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej przez pozwane towarzystwo ubezpieczeń.

Do wyrządzenia szkody A. G. doszło w następstwie ruchu pojazdu mechanicznego. Wobec powyższego, w ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodzą podstawy odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody na podstawie art. 436 § 1 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c. Spełniona została także przesłanka, iż poszkodowany syn powódki wskutek uszkodzeń ciała doznanych w wypadku komunikacyjnym zmarł .

Wobec powyższego pozwany co do zasady jest odpowiedzialny z tytułu szkody wyrządzonej powódce .

W świetle przepisów obowiązujących w dacie szkody, powódce nie przysługiwało prawo żądania zadośćuczynienia z tytułu krzywdy powstałej w następstwie śmierci osoby bliskiej. Art. 446 § 4 k.c. przyznający członkom najbliższej rodziny zmarłego prawo żądania zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, został wprowadzony do porządku prawnego z dniem 3 sierpnia 2008r. Zatem w dacie śmierci A. G., z którego to zdarzenia powódka wywodzi swoje roszczenia o zadośćuczynienie, powyższa norma prawna nie obowiązywała.

Nie przecząc powyższym nie budzącym wątpliwości okolicznościom, należy jednakże wskazać, iż podstawę prawną żądania powódki stanowi norma **art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.** Należy bowiem mieć na uwadze, iż zdarzenie, z którego powódka wywodzi swoje roszczenie miało miejsce w dniu 11 września 2004 roku , a zatem przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c., który to przepis obowiązuje od 3 sierpnia 2008r. i wobec powyższego nie może on być podstawą rekompensowania krzywdy doznanej przez powódkę w następstwie śmierci syna A. G.. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela w pełni stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010r. wydanej w sprawie III CZP 76/10. Zgodnie z powyższą uchwałą więź rodzinna jest dobrem osobistym. Za jej zerwanie wskutek śmierci osoby bliskiej wywołanej przestępstwem członkom rodziny należy się zadośćuczynienie pieniężne.

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, iż „ katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W orzecznictwie i w piśmiennictwie przyjmuje się zgodnie, że ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. W judykaturze uznano, że do katalogu dóbr osobistych należy np. prawo do intymności i prywatności, pleć człowieka, prawo do planowania rodziny, tradycja rodzinna, pamięć o osobie zmarłej.

Trudno byłoby znaleźć argumenty sprzeciwiające się zaliczeniu do tego katalogu także więzi rodzinnych. Więzy te stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej (art. 18 i 71 Konstytucji RP, art. 23 krip). Skoro dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. jest kult pamięci osoby zmarłej, to - a fortiori - może

nim być także więź między osobami żyjącymi. Nie ma zatem przeszkód do uznania, że szczególna więź emocjonalna między członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c.”

Wobec powyższego Sąd, dzieląc stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w cytowanej powyżej uchwale, uznał, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed 3 sierpnia 2008r.

W świetle powyższych rozważań Sąd uznał powództwo w niniejszej sprawie co do zasady za uzasadnione.

Na podstawie wskazanych powyżej przepisów kompensacie podlega doznaną krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Śmierć osoby bliskiej stanowi zwykle wielki wstrząs dla rodziny, a cierpienia psychiczne, jakie się z tym wiążą, mogą przybierać ogromny wymiar, tym większy, im mocniejsza była więź emocjonalna łącząca zmarłego z jego najbliższymi.

Ustalenie wysokości zadośćuczynienia powinno zostać natomiast dokonane z uwzględnieniem wszelkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanego krzywdy oraz to, że zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość winna przedstawiać jakąś odczuwalną wartość (por. przykładowo wyrok SN z dnia 12 kwietnia 1972 roku, II CR 57/72, OSNCP 1972, z. 10, poz. 183 oraz wyrok SN z dnia 24 czerwca 1965 roku, I PR 203/65, OSPIKA 1966, poz. 92).

Śmierć syna A. G. spowodowała wystąpienie u powódki reakcji żałoby i była traumatycznym przeżyciem, biorąc pod uwagę okoliczność, że powódka była na miejscu zdarzenia i tam dowiedziała się o zgonie syna. Od śmierci syna minęło jedenaście lat, a pamięć o nim jest wciąż „żywa”, ciągle wracają wspomnienia, powódka często bywa na grobie u syna, zapala znicze i składa kwiaty, często płacze. Po śmierci syna powódka zmuszona była korzystać z pomocy medycznej lekarza psychiatry, przeszła załamanie i stosowała leki. Powódka stała się bardziej opiekuńcza w stosunku do córki.

Powódka na skutek śmierci syna doznała **6 % uszczerbku na zdrowiu**, który to uszczerbek można przypisać depresyjnej reakcji po stracie syna. Odnosnie cierpienia psychicznego należy stwierdzić, że były one znaczne równoważne z dwumiesięczną niezdolnością do pracy oraz kilkumiesięczną częściową niezdolnością do pracy. Obecnie dochodzi do epizodycznych przykrych wspomnień.

Powyższe uzasadnia przyznanie powódce stosownej kwoty tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej – syna.

Mając powyższe na uwadze, kierując się opisanymi powyżej dyrektywami, Sąd uznał, iż wysokość należnego powódce zadośćuczynienia winna wynosić **50.000 zł.**

Powódka była silnie emocjonalnie związana z synem i odczuwa bolesną jego nieobecność. Biorąc pod uwagę fakt, że pozwany wypłacił już powódce kwotę 14.000 złotych tytułem zadośćuczynienia Sąd zasądził na rzecz powódki kwotę **36.000 złotych**. (50.000 złotych – 14.000 złotych)

Z uwagi na to, iż powódka żądała zasądzenia kwoty 76.000 zł Sąd, uznając, iż żądanie pozwu ponad zasądzoną kwotę nie znajduje prawnego ani faktycznego uzasadnienia, oddalił powództwo w tym zakresie.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zasądzając odsetki od dnia następnego po dniu wydania przez pozwanego decyzji o wypłacie zadośćuczynienia na rzecz powódki w kwocie 14.000 złotych jako kończącej proces likwidacji szkody, tj. od dnia 29 kwietnia 2015 roku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego ich rozdzielenia. Skoro każda ze stron przegrała proces, a mianowicie powódka w 53%, zaś pozwany – w 47% w takim też zakresie winni ponieść koszty procesu.

Koszty poniesione przez strony wyniosły łącznie 11.371,73 zł, w tym po stronie powódki – 3.617 zł wynagrodzenie pełnomocnika, opłata sądowa od pozwu w kwocie 3.800 złotych zaś po stronie pozwanego – 3.617 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika i kwota 337,73 złotych tytułem wydatków związanych z opinią biegłego .

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 100 k.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.389,99 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.